

Advies

Zaaknummers: JB.22.011155.001 en JB.22.011155.002

Advies over de bezwaarschriften van mevrouw N.A.T. van Rooy en mevrouw A.M.P. van den Hoven tegen de vergunning van 14 juni 2022 (Z2022-O002128), die verleend is voor het vellen van een boom in de achtertuin van de Domselaerstraat 7-h te Amsterdam.

Aan het college van burgemeester en wethouders,

1. Advies

Wij adviseren als bezwaarschriftencommissie om:

1. de bezwaarschriften ongegrond te verklaren;
2. de omgevingsvergunning voor de activiteit kappen van een boom van 14 juni 2022 in stand te houden.

Dit betekent dat u de kapvergunning terecht hebt verleend.

2. Aanleiding

Op 4 mei 2022 heeft de heer P.J.F. Ravelli – in zijn hoedanigheid van eigenaar - een vergunning aangevraagd voor het velen van een gewone esdoorn op de locatie Domselaerstraat 7h. De aanvraag is ingediend omdat deze boom op de erfgrans staat van het perceel van Domselaerstraat 7h en de gehele groeiplaats is bedekt met verharding. Volgens de heer Ravelli is de eigenaar van dat perceel het eens met het vellen van deze esdoorn.

Over de aanvraag van de heer Ravelli heeft boomdeskundige J. Valkenburg op 16 mei 2022 advies uitgebracht. De boom is ontsierd door de verwijdering van takken, die gebroken waren door een storm. De gewone esdoorn heeft hierdoor een plakksel tussen de twee overgebleven hoofdtakken. De conditie van de gewone esdoorn is matig en heeft een toekomstverwachting van 15 jaar. De gewone esdoorn staat op de erfgrans. De heer Ravelli moet als herplantplicht dan wel twee boomvormen of heesters herplanten met een minimale plantmaat van 1,20 meter, welke op volwassen leeftijd een minimale hoogte dienen te bereiken van 3,0 meter. Hierbij is rekening gehouden met de bereikbaarheid van het perceel en wordt het hoogst haalbare resultaat nagestreefd. De heer Ravelli kan zelf bepalen de boomsoort en de locatie van de boomvormer of heester op het perceel met inachtneming van bovenstaande eisen en de toekomstige diktegroei van de stam. Ook dient de afstand tot de erfgrans minimaal 0,50 meter te bedragen.

Bij besluit van 14 juni 2022 heeft stadsdeel Oost een vergunning verleend voor het vellen van de gewone esdoorn in de achtertuin op de locatie Domselaerstraat 7h te Amsterdam.

Tegen dit besluit hebben mevrouw Van Rooy en mevrouw Van den Hoven bezwaar gemaakt.

1. Ontvankelijkheid

De bezwaarschriften voldoen aan de eisen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Wij kunnen daarom de bezwaren inhoudelijk beoordelen.

3. Bezwaren

Bezwaren van mevrouw Van Rooy

Op 18 juni 2022 heeft mevrouw N.A.T. van Rooy – wonend op het adres Wijttenbachstraat 22 A- een bezwaarschrift ingediend. Deze vergunning had volgens haar niet verleend mogen worden, omdat reeds op 27 augustus 2020 voor het vellen van deze esdoorn een vergunning is geweigerd. De gewone esdoorn verkeert in een goede conditie en heeft bijzondere natuur- en milieuwwaarden. Die vergunning was destijds aangevraagd door de eigenaar van het perceel Domselaerstraat 9h vanwege ervaren overlast.

Volgens mevrouw van Rooy zijn de weigeringsgronden nog steeds van toepassing, want de gewone esdoorn heeft een behoorlijke belevingswaarde en draagt bij aan een aangename woonomgeving en biedt nestel en schuilgelegenheid voor dieren en voedsel voor insecten.

Bezwaren van mevrouw Van den Hoven

Op 6 juli 2022 heeft mevrouw A.P. van den Hoven (Wijtenbachstraat 20d) een bezwaarschrift ingediend. Zij heeft bezwaren tegen deze vergunning, omdat in de achtertuinen ter hoogte van 7h meerdere bomen geveld zijn. Dit is de laatste boom. Dat maakt ons uitzicht minder mooi en zij krijgt nog meer inkijk, aldus mevrouw Van den Hoven Volgens haar heeft de stad meer bomen nodig in plaats van minder.

Aanvullend advies boomdeskundige gemeente

In een reactie op deze bezwaren heeft de heer Valkenburg op 2 augustus 2022 een aanvullend advies uitgebracht. Hij legt in dat advies uit waarom zijn advies van 16 me 2022 afwijkt van het eerdere advies van de boomdeskundige van 27 augustus 2020. De esdoorn is een zaailing, die vaak op ongewenste locaties snel groeit. De gewone esdoorn staat in de achtertuin van het perceel Domselaerstraat 7 en is omgeven door verharding en door de verdichting in deze tuin leidt de esdoorn zuurstofgebrek. Ook heeft de esdoorn geen goede conditie. De groeiplaats is hierdoor niet toekomstbestendig.

Een hovenier heeft een aantal takken van de esdoorn op een niet biotechnisch verantwoorde wijze afgezaagd, nadat in het vroege voorjaar gedeelten van die takken waren afgebroken door een storm. Hierdoor is de gewone esdoorn ontsierd en zijn twee hoofdtakken met een plakksel in de wind komen te staan. Dit brengt een vergroot risico met zich mee op het uitbreken van die takken. Door deze ontsiering is de gewone esdoorn de bijzondere waarde kwijtgeraakt. Het plakksel van de esdoorn wordt veroorzaakt door een foutieve vergroeiing van twee takken en leidt ertoe dat de takken langzaam van elkaar weggedrukt worden. De kans op het afbreken van beide takken is hiermee groter geworden. De heer Ravelli geeft aan dat tegelijk met het vellen van de esdoorn ook de Japanse duizendknoop op het perceel van de burens weggehaald kan worden.

Advies boomdeskundige bezwaarden

Deze aanvullende motivatie is doorgestuurd aan mevrouw Van Rooy. Zij heeft hierop advies ingewonnen bij boomdeskundige mevrouw drs. V.G. van Amerongen, die aangeeft dat de gewone esdoorn gesnoeid is ten gevolge van een gerichte actie van de achterburen. Volgens haar zijn die takken er niet door een storm afgewaaid, want in binnentuinen waait het meestal niet (zo) hard. Beide achterburen hebben hun achtertuinten volledig betegeld. Hierdoor komt de esdoorn ruimte te kort. Na de afwijzing van de kapvergunning voor de esdoorn in 2020 probeert de bewoner van Domselaerstraat 7h nu nog een keer. Met het snoeien van die takken is het plakoksel 'bloot' komen te liggen en het plakoksel kan verankerd worden. Dat kan geen reden zijn een boom te kappen. Beide burens moeten een gedeelte van hun tuin ontharden, zodat weer goede standplaatsen ontstaan voor die boom. Het geheel verharden van een tuin is strijdig met het gemeentelijke groenbeleid. Ook staat de herplantplicht niet in verhouding met de te vellen van de boom. De boom zorgt voor vogels, schaduw en zuurstof. Daarnaast is het essentieel voor minder inktijk in elkaars woningen.

De eigenaar van Domselaerstraat 9H heeft zich niet aan de herplantverplichting gehouden, die op 27 augustus 2020 opgenomen is in de kapvergunning van de iep. Voor het uitblijven van de herplant heeft mevrouw van Amerongen een melding gedaan.

4. Hoorzitting

Op 29 september 2022 is een digitale hoorzitting gehouden en hierbij waren aanwezig mevrouw Van Rooy, de door haar ingeschakelde heer Bart Dart van Boombescherming Amsterdam. Mevrouw Van Rooy sprak ook namens mede bezwaarde mevrouw Van den Hoven. Zij las een verklaring van haar voor.

Namens de gemeente was de boomdeskundige de heer J. Valkenburg aanwezig. Ook was de heer Ravelli (vergunninghouder) aanwezig. De bezwaarschriftencommissie werd gevormd door de heer mr. F. Sabet en de heer mr. D.R. van Ee.

Verklaring mevrouw Van den Hoven

Zij woont al 23 jaar op de Wijttenbachstraat 20d en maakt zich grote zorgen over het steeds minder aantal bomen in de binnentuinen. Vroeger had ze uitzicht op drie verschillende grote bomen, die dan elk voorjaar weer groen werd. Twee bomen zijn er al weg. Zij heeft twijfels wanneer een boompje weer een boom is en het uitzicht wordt steeds schraler. De stad heeft meer bomen nodig vanwege zuurstof, verkoeling, het vangen van fijnstof en de opslag van CO₂. Zij vindt dat alles gedaan moet worden om deze boom te redden.

Dhr. B. Dart

De heer Dart vindt dat de esdoorn nog steeds een natuurwaarde heeft. Het plakoksel kan verholpen worden door de plaatsing van een stormanker. Hij geeft aan dat de inschakeling van een boomexpert met 200 euro goedkoper dan de kosten van het vellen van een boom, wat tussen de euro 300 en 500 euro kost.

Mw. Van Rooy

Mevrouw Van Rooy wijst op het besluit van het stadsdeel uit 2020 dat niet alleen een vergunning geweigerd is voor het vellen van de esdoorn, maar ook een vergunning verleend is voor het vellen van een iep in de achtertuin van het pand Domselaerstraat 9. Als minder tegels gelegd waren in beide tuinen, was dat beter geweest voor de conditie van de esdoorn.

De boomdeskundige

De heer Valkenburg bevestigt dat het leggen van minder tegels beter was geweest voor de conditie van de boom. Een gewone esdoorn heeft steeds meer ruimte nodig (ca van 20 m³) en door deze betegeling en betonstorting krijgt deze boom die ruimte niet. De plaatsing van een stormanker tussen die twee takken helpt niet, want beide takken hebben een groot risico op afbreken door het plakoksel. Subjectief is altijd de beoordeling of een boom beeldbepalend is. De stormbestendigheid van de esdoorn kan worden beoordeeld aan de hand van een boombeveiligingsscan door middel van de uitvoering van een trekproef. Een boomexpert kijkt alleen maar naar de biotechnische status.

De heer Ravelli

De heer Ravelli erkent dat de door hem ingeschakelde hovenier te rigoureuus is geweest met het afbreken van de takken van de esdoorn na de storm. Met het weghalen van de esdoorn wil hij voorkomen dat bij toekomstige stormen afbrekende takken op een van zijn gezinsleden terecht zou kunnen komen.

De heer Valkenburg geeft aan dat een bewoner bij het stadsdeel een verzoek kan doen tot inspectie van de binnentuin om dan een verzoek te doen tot bestuursrechtelijke handhaving, indien de eigenaar van deze tuin de in de vergunning van 27 augustus 2020 opgelegde herplantplicht niet is nagekomen. Hij reageert hierbij op hetgeen bezwaarden aangeven dat steeds meer groen verdwijnt. De heer Ravelli geeft aan bereid te zijn mee te denken aan een oplossing. Hij vertelt desgevraagd aan dat nog geen datum bekend is wanneer de esdoorn geveld gaat worden. Hij wil eerst de uitkomst van het besluit op bezwaar afwachten.

5. Na de hoorzitting

Na de hoorzitting van 29 september 2022 heeft de boomdeskundige van bezwaarden mevrouw Van Amerongen een rapport opgesteld. Zij geeft aan dat geen sprake is geweest van (grote) takbreuk. De hovenier heeft op verzoek een hele takkenkrans verwijderd. Indien dat noodzakelijk zou zijn, moeten er een paar zeer grote takken uit zijn gebroken, hetgeen iedereen moet zijn opgevallen. Zonder snoeivergunning is meer dan 20 procent van de bladmassa verwijderd. De gewone esdoorn heeft geen serieus plakoksel, maar eerder van een lichte aanzet tot een plakoksel. Degene die de boom heeft gesnoeid had dit moeten zien. Hij had minder zwaar moeten snoeien. Voor een vermindering van de krachten op het plakoksel leidt de verlaging van de kroon met twee tot drie meter tot een verlaging van het zwaartepunt van de gewone esdoorn. Voor wat betreft de plaats van de esdoorn op de erfgrans en de bedekking van de groeiplaats met verharding lijkt haar gewenst dat ten minste de helft van de oppervlakte van de binnentuin onthard wordt.

De gewone esdoorn is het enige groen waarop bezwaarden zicht hebben en dat maakt dat tot een bijzondere boom, ook al wonen er gewone vogels. In Amsterdam moet een zo groot mogelijk volume aan bomen komen om het probleem van hittestress en externe regenbuien en klimaatverandering het hoofd kan bieden.

Volgens mevrouw Van Amerongen is de mate van verdichting van de bodem van de achtertuin van de heer Ravelli slechts een aanname. De verwijdering van de tegels leidt tot een betere situatie. De bodem kan bedekt worden met schimmeldominante compost en ingeplant met bijvoorbeeld bodembedekkers. De nieuwste onderste takken kunnen worden opgekweekt door het uitdunnen van nieuwe takjes die als reactie op de snoei uit de stam komen groeien.

Reactie boomdeskundige gemeente

In een reactie op het rapport van mevrouw Van Amerongen geeft de heer Valkenburg aan dat dit rapport niet in gaat tegen zijn bevindingen. Wel gaat hij uit van de eerlijkheid van hetgeen in de aanvraag gesteld is. Hij kan niet verifiëren of de takken van de esdoorn op een andere manier dan bij een storm uitgebroken zijn. Hij betwijfelt of de gemeente kan eisen dat een vergunninghouder tegels moet verwijderen ter verbetering van de groeiplaats. De boom kan weliswaar blijven staan, maar volgens hem is het niet bekend of de conditie beter wordt door het innemen van de kroon. Hij erkent dat het plakoksel nu geen gevaar oplevert, maar aannemelijk is dat dat in de toekomst wel zo zal zijn. Dit gevaar is te minimaliseren door inkorting van de esdoorn en door regelmatig onderhoud. De conditie van de boom is matig.

Reactie vergunninghouder

De heer Ravelli vertelt dat de gewone esdoorn in een slechte conditie verkeert. De optie van verwijdering van de tegels in de tuin is niet mogelijk omdat het geven van meer ruimte aan de wortels van de boom betekent dat schuur gesloopt moet worden. Hij houdt dan geen tuin meer over. Volgens mevrouw Van Amerongen staat de omvang van de voorgestelde herplant in geen verhouding tot de te vellen esdoorn met een hoogte van 15-18 meter.

6. Wet- en regelgeving

De toepasselijke wet- en regelgeving is in de bijlage opgenomen.

7. Overwegingen

In beide adviezen geeft boomdeskundige de heer Valkenburg aan dat de gewone esdoorn een zaailing is en een snelle groeier, die groeit vaak op ongewenste locaties. Deze boom is gegroeid in een omgeving met verharding in de achtertuin van het pand Domselaerstraat 7h, hetgeen de toekomstbestendigheid van deze boom op de groeiplaats belemmert. De situatie was anders ten tijde van het eerdere advies van 27 augustus 2020. We kunnen meegaan met de beoordeling van bezwaarden en van mevrouw Van Amerongen dat het verharden van de tuin bijgedragen heeft aan de verslechterde conditie van deze boom.

De heer Ravelli erkende tijdens de hoorzitting dat de door ingeschakelde hovenier te rigoureuus te werk is gegaan bij het afbreken van de takken na de storm. Hij had dat kunnen voorkomen door de uitvoering van een trekproef, waarin de stormbestendigheid van de boom beoordeeld kon

worden. Bij een trekproef worden takken van beide zijden met touwen vast gemaakt en met trekken aan de touwen door een machine wordt bekeken in hoeverre takken – net zoals in een storm- meebewegen dan wel afbreken.

Op grond van artikel 5: 21 lid 1 Burgerlijk Wetboek heeft de eigenaar van een grond – zoals die in de achtertuin van het pand Domselaerstraat 7h – de bevoegdheid de ruimte zowel boven als onder de oppervlakte te gebruiken. De heer Ravelli mag die achtertuin gebruiken zoals hij dat wenst. Uit deze bepaling volgt niet dat een gemeente zeggenschap heeft of een achtertuin al dan niet verhard is. Weliswaar stimuleert de gemeente Amsterdam dat grondeigenaren hun tuin ontharden, maar de keuze is aan iedere eigenaar om al dan niet hiermee mee te gaan.

De gemeente heeft aan de heer Ravelli in de vergunning van 14 juni 2022 een verplichting opgelegd om ook in de achtertuin van het pand Domselaerstraat 7h boomvormers of heesters te herplanten. Het is aan hem vervolgens om invulling te geven aan deze herplant op een zodanige manier dat de herplant aanslaat. Hij kan dus volstaan met de plaatsing van plantenbakken, waarin de herplant komt te staan in plaats van het weghalen van tegels. Als omwonenden vinden dat de verplichting tot herplant niet wordt nagekomen, dan kunnen zij een melding en een verzoek doen tot bestuursrechtelijke handhaving. Op deze wijze leidt de herplant tot een herstel van de groenwaarden.

Wij erkennen dat bomen algemene waarden hebben zoals het aanbod van schaduw, demping van warmte en productie van zuurstof. De gewone esdoorn had een bijzondere waarde in 2020, maar is die door he weghalen van de takken kwijtgeraakt. Hierdoor heeft deze boom geen bijzondere stads- en opschoon en recreatie en leefbaarheid meer.

Bij de beoordeling van de bezwaren speelt ook mee de uitspraak van 16 augustus 2017 van Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI NL RVS 2017, 2197)¹. Uit deze uitspraak volgt dat de gemeente niet met een kapverbod – op grond van een gemeentelijke Bomenverordening – een aanvraag voor een kapvergunning voor een boom bevindend binnen een afstand van 0,50 meter van de erfgrans weigeren, terwijl twee eigenaren van buurpercelen het eens zijn dat die boom moet verdwijnen. De afstand van 0,50 meter volgt uit de artikelen 5:42 lid 2 Burgerlijk Wetboek en artikel 13 van Bomenverordening 2014 en is dus onderdeel van het gemeentelijke beleid. In de vergunning van 14 juli 2022 is bepaald dat de herplant ook op een afstand van ca 0,50 meter van de erfgrans moet komen te staan, zodat opnieuw groen komt. Hij moet de herplant doen voor 1 april 2024. Op deze wijze kan voorkomen worden hetgeen mevrouw Van Rooy aangeeft dat er weinig groen overblijft als iedere bewoner met een boom op de erfgrans kan kappen zonder vergunning. Ook al bevindt een boom zich in die zone de eigenaar moet voor het vellen van die boom wel een vergunning aanvragen.

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2017:2197>

8. Conclusie

Op grond van het voorgaande kan geen van de door bezwaarden aangevoerde gronden leiden tot een herroeping van de vergunning van 14 juni 2022. Het belang om de vergunning te verlenen voor het vellen van een boom mag zwaarder wegen dan het belang om de boom te behouden, waarbij meegewogen is dat een herplantplicht is opgenomen in deze vergunning.

De bezwaarschriftencommissie,
8 november 2022

Dhr. mr. F. Sabet
voorzitter

dhr. mr. D.R. van Ee
secretaris

A black ink signature consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.A blue ink signature consisting of several overlapping loops and a vertical stroke at the bottom.

Bijlage; Wet- en regelgeving**Bomenverordening 2014****Artikel 5 Weigeringsgronden**

1. De vergunning of jaarvergunning kan worden geweigerd in verband met:
 - a. de natuur- en milieuwaarde van de houtopstand;
 - b. de waarde van de houtopstand voor het stadsschoon of het landschap;
 - c. de cultuurhistorische waarde van de houtopstand;
 - d. de waarde van de houtopstand voor de leefbaarheid.
2. Behoudens voor verplanten wordt de vergunning of jaarvergunning geweigerd voor zover dit het vellen van een houtopstand betreft die voorkomt op de lijst van beschermwaardige houtopstanden als bedoeld in artikel 10; hiervan kan alleen worden afgeweken als sprake is van zwaarwegende omstandigheden.
3. Bij de toepassing van de in het eerste lid genoemde weigeringsgronden houdt het college rekening met het bomenbeleidsplan dat is vastgesteld.

Artikel 7 Herplantplicht

1. Het college verbindt aan de vergunning en de jaarvergunning het voorschrift dat binnen een door het college te bepalen termijn en overeenkomstig door het college te geven aanwijzingen wordt herplant, tenzij zwaarwegende argumenten zich daartegen verzetten.
2. Het college kan bepalen dat herplant geschiedt met een houtopstand die vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand.
3. Als herplant niet tot de mogelijkheden behoort, kan aan de vergunning of de jaarvergunning het voorschrift worden verbonden dat de monetaire boomwaarde van de gevelde houtopstand wordt gestort in het herplantfonds van de gemeente of een vergelijkbare gemeentelijke herplantregeling.
4. Bij voorgeschreven herplant wordt aangegeven binnen welke termijn en op welke wijze niet aangeslagen beplanting moet worden vervangen.

Artikel 13 Afstand tot de erfgrans

De afstand tot de erfgrans als bedoeld in artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek wordt vastgesteld op 0,5 meter voor bomen en op nihil voor heggen, struiken en gevelbegroeiing.

Artikel 5: 42 Burgerlijk Wetboek

1. Het is niet geoorloofd binnen de in lid 2 bepaalde afstand van de grenslijn van eens anders erf bomen, heesters of heggen te hebben, tenzij de eigenaar daartoe toestemming heeft gegeven of dat erf een openbare weg of een openbaar water is.

- 2 De in lid 1 bedoelde afstand bedraagt voor bomen twee meter te rekenen vanaf het midden van de voet van de boom en voor de heesters en heggen een halve meter, tenzij ingevolge een verordening of een plaatselijke gewoonte een kleinere afstand is toegelaten.
- 3 De nabuur kan zich niet verzetten tegen de aanwezigheid van bomen, heesters of heggen die niet hoger reiken dan de scheidsmuur tussen de erven.
- 4 Ter zake van een volgens dit artikel ongeoorloofde toestand is slechts vergoeding verschuldigd van de schade, ontstaan na het tijdstip waartegen tot opheffing van die toestand is aangemaand.